

in de willekeur
ik is.
persoonlijkheid,
vergissingen en
le onaangename
verdragen, zul-
de inschakeling
het verzet van

n, wie, zonder
macht en auto-
nneer het kind
ft, is een goede

ling, waarin we
rijwel letterlijk
s overzicht van

dus aan de be-

VEGEMANS.

ORIE

g?

matie" las in het
artikel over het
cheiding en
andpunt be-
derlandsch Her-
Hij nam echter
predikant daar-
Weekblad „De
vember, 29 No-
de Wilde komt
of Hoedemaker
en schrijft dan:
reven en dat is
in „De Heraut“
van Hoede-
ft gegeven.“
nu, of deze be-

an „De Refor-
mat met Dr de
kant, die hals-
zijn bevestiging
te" plechtig be-
Gods Woord te
amers duidelijk
idsbesef op dit
Wilde nog den
Dr Wagenaar in
„leugenaar“.
ik met zulk een
ebatteeren.
or de nagedach-
aan het verzoek
van diens ver-

Dr Wagenaar in
1886 niet juist
op 20 Decem-
oken heeft. Im-
poorde hij daar
maar dan niet
afzonderlijk,
Hoedemaker zelf
dan twee jaar
Wagenaar gepre-
erk" van 7 Fe-
cht de beschul-
dek hebben aan-

maker dan o.m.
na het verlaten
ij zijn rede had
gevraagd werd,
de zaak te be-
geweest: niet
er bij, daar en
te onder de or-
uilloopen. Naar
petitionne-
p het einde van
cht had, moest
deren voor de
at de Kerk, het
plaatselijke kerk,
ar oorspronke-
worden verlost.
perfect begrepen
r — „blijkt niet
meld, maar ook
emeente, die ge-
or mijn spre-
wd, dit niet
wam inwinnen“.
zichzelf leelijk
1888 (De Roe-
in de Her-
ij reeds medege-
de kerk van Hij-
C. Sikkels, had

op het einde van 1886, namens den kerkeraad,
aan Dr Hoedemaker een brief geschreven, waarin
o.m. dit te lezen stond: „Men dacht er hier over,
onverwijld tot dezen stap over te gaan (verbreking
van het verband). Nu las men echter het verslag
van uw woord in „De Heraut“. Dat maakte in-
druk, maar bracht ook de vraag naar boven: Wat
bedoelt Professor Hoedemaker? Is het beter af-
zonderlijke stappen na te laten? Heb toch de
goedheid ons te zeggen, wat naar uw oordeel onze
roeping is.“

Hieruit blijkt dus duidelijk, dat de kerkeraad
van Hilaard, die gereed stond uit te treden, niet
door het spreken van Dr Hoedemaker te Sneek,
maar door het verslag van zijn rede in „De
Heraut“, gewaarschuwd werd dit niet te doen. En
Hilaard heeft naar die waarschuwing ook ge-
luisterd. Want in stede van onverwijld tot dezen
stap over te gaan, ging de kerkeraad daar, eerst
na het Congres, immers op 17 Januari 1887, tot
verbreking van het verband over.

Ergo, het verslag van Dr Wagenaar in „De
Heraut“ was zóó weinig tendentius, dat
lezing daarvan op den kerkeraad van Hilaard
dezelfde uitwerking had als de gehouden rede
op de hoorders te Sneek.

Trouwens, duidelijk las men dan ook in bedoeld
„Heraut“-verslag: „Bij de oprechtheid der duiven
worde de voorzichtigheid der slangen gevoegd. De
wijze kent tijd en wijze. Wij mogen ook geenszins
vrijwillig prijsgeven ons kerkegoed! Verder zij er
eenparig handelen. Een volkspetitionnement moet
uitgaan tot den Koning“.

Overigens houde men wel in het oog, hoezeer
Dr Hoedemaker met zichzelf in tegenspraak
kwam, toen hij in December 1886 te Sneek ad-
veerde tot eenparig handelen, niettegenstaande
hij nog in Mei 1885 den kerkeraad van Schaars-
bergen had aangespoord tot een afzonderlijke
handeling, waardoor deze plaatselijke ge-
meente toen reeds buiten het kerkverband zou
komen te staan.

En later bestreed hij op de felste wijze juist hen,
die zijn raad van toen opvolgden!

Geen wonder, dat zelfs de zachtmoedige Vader
Brummelkamp, dien men nooit een scheldwoord
jegens broeders hoorde uiten, in „De Bazuin“ van
1887, met het oog op Hoedemaker, schreef: „Is
een draaibord“.

Verder nog iets. In „De Reformatie“ haalde ik
van Dr Hoedemaker nog deze woorden aan: „Kan
men niet zeggen: Ik beloof gehoorzaamheid aan
de reglementen, voor zoover ze niet strijdig zijn
met Gods Woord? Dit gewetensdels kon ge-
bruikt worden, toen we nog niet wisten, dat de
reglementen strijdig waren met Gods Woord; maar
nu we het weten, is het even zooveel alsof we ze-
den: „Synode, ik zal tegen u opstaan, als ik de
kans schoon zie!“

Hierbij teekende Dr de Wilde aan: „Waar dit
citaat vandaan komt, geeft Rullmann, zooals zoo
dikwijls, niet aan. Ik weiger dan ook, gezien de
manier van citeeren van mijn opponent, dit mis-
schien uit zijn verband gerukte citaat nu te be-
spreken“.

Och, arme! Dr de Wilde kan dit citaat vinden in
het verslag der rede van Dr Hoedemaker te Sneek,
zooals ik dit overnam in mijn Doleantie, hoofd-
stuk II, § 4; bladzijden, die Dr de Wilde in zijn
boek gedurig onder de loupe nam.

En nu weet hij opeens niet, waar ik dit citaat
vandaan haal!

Enfin, zelfs de goede Homerus slaapt wel eens!

Ten slotte nog dit. Het verslag, dat ik in mijn
boek overnam, is niet dat van Dr Wagenaar in
„De Heraut“, maar dat van Ds van Kasteel, zooals
hij dit gaf in zijn Voor vijf-entwintig jaren.
‘t Is uitvoeriger dan dat in „De Heraut“, maar
stemt er op de hoofdpunten geheel mee overeen.
Een nieuw bewijs, dat Dr Wagenaar het gespro-
kene juist heeft weergegeven.

RULLMANN.

Hoe Confessionneelen de vrije Universiteit zien.

Er is onlangs gezegd door den inmiddels afgetreden
Rector der Vrije Universiteit, toen hij in een officieele
rede over het bekende congres sprak, dat de Vrije Uni-
versiteit zooveel schade leed van het gedeeld zijn der
Gereformeerden in ons vaderland. Dit is geen letterlijk
citaat (dat gaven wij vroeger) maar het komt toch on-
geveer daar op neer. Onwillekeurig dacht men onder het
lezen van deze uitspraak aan de zich gereformeerd
noemenden in de Hervormde kerk. Tot nu toe leeft
de Vrije Universiteit hoofdzakelijk van de gereformeer-
den in kerkelijken zin. Week aan week wordt door de
pers van de Gereformeerde Kerken plaats ingeruimd
voor officieele communiqués, welke, van de Vrije Uni-
versiteit zelf uitgaande, haar belang bepleiten. Tot nu
toe was de Hervormde pers voor deze artikelen nog
niet geopend. Misschien hebben sommigen gedacht, dat
men met het zoeken van contact o.m. ook op zulk een
congres, wel iets bereiken kon voor den onderlingen
vrede en voor den steun, ook van Hervormde zijde te
bieden aan de Vrije Universiteit.

Hoe het intusschen daarmee staat, blijk uit volgende
tirade, die men aantreft in het jongste nummer van
het Hervormde weekblad „De Gereformeerde Kerk“. Wij
citeeren ze letterlijk met op- en onderschrift. Hier volgt
het:

VERBROEDERING!!

Gisteravond las ik, dat Ds J. Fokkema, Ned. Herv.
predikant te Amstelveen, het Voorzitterschap heeft
aanvaard van een „Ring“ ten bate van de Vrije Uni-
versiteit.

Is er misschien nu ook een Dominé uit de Ger.
Kerken, die bereid is zich aan het hoofd te stellen
van een actie tot het verzamelen van gelden ten
behoeve van ons Hervormd Weekblad de Geref. Kerk
c/s b.v. voor Staat en Kerk?
Leiden, 17-1-35.

MINDERHOUD.

Wij zeggen geen woord over deze o.i. onjuiste pro-
bleemstelling, die immers ongelijksoortige dingen ver-
gelijkt. Wij vragen alleen maar: als nu dit stukje ge-
plaatst wordt door de redactie van „De Gereformeerde
Kerk“ zonder op- of onderschrift, en als dan deze re-
dactie (Dr J. Ch. Kromsigt, Dr P. J. Kromsigt, Ds A.
B. te Winkel, Dr H. Schokking, Prof. Haitjema e.a.)
het bekende congres hartelijk heeft toegejuicht, wat moet
men dan verder denken over de resultaten der verbroe-
dering? De twee uitroepstekens in bovenstaand inge-
zonden stuk herinneren er aan, dat de ware verbroe-
dering niet gevonden wordt door de verdoezeling van
bestaande en essentiele tegenstellingen, maar door een
eenvoudig zichzelf-zijn, wanneer dit zichzelf-zijn eener
gemeenschap voortzich beweijst óók in het zich toetsen
in het belijden, en anderszins, aan de Schrift.

Bijbelvertaling Zuid-Afrika.

Dr W. H. Gispens schrijft in „Gereformeerde Kerk-
bode van Delft“:

Maar Zuid-Afrika heeft nu al een nieuwe verta-
ling.

De vertalers kunnen wel met groote voldoening op
de ontvangst van hun werk terugzien.

Op de titelpagina staat: Die Bijbel dit is die ganse
Heilige Skrif wat al de kanonieke boeke van die Ou
en Nuwe Testament bevat, oorgesit uit die oorspron-
kelike tale en uitgegee in opdrag van die gesamentlike
kommissie verteenwoordigende die drie Hollandse
Kerke in Suid-Afrika. Gedruk vir die Britse en Bui-
tenlandse Bijbelgenootskap, Groentemarsplein, Kaap-
stad, 1933.

De vijf vertalers waren: Dr J. D. du Toit van de
Geref. Kerk, Dr H. M. C. Fourie van de Ned. Herv.
Kerk en Ds J. D. Kestell, Dr E. E. van Rooyen en
Dr B. B. Keet, alle drie van de Ned. Geref. Kerk.
Begonnen werd in het begin van 1924. Geen der ver-
talers stierf. Einde 1932 was de vertaling klaar. In
Mei 1933 kwam de eerste bezending uit Engeland in
Kaapstad. Dr du Toit, Dr Fourie en Dr van Rooyen
vertaalden het O. T. Gedurende zes maanden werden
zij bijgestaan door Prof. Dr C. van Gelderen van de
Vrije Universiteit te Amsterdam. Ds Kestell en Dr
Keet vertaalden het N. T.

Dr du Toit verklaart: „De negen jaren, dat ik met
mijn deel van de taak bezig was, zijn de rijkste en
schoonste jaren van mijn leven“.

Ds Kestell, Dr du Toit en Dr Fourie konden als
„vrijgestelden“ hun vollen tijd aan de vertaling geven,
Dr Keet en Dr van Rooyen een gedeelte van hun tijd.
Een fonds voorzorg in hun honoraria en onkosten.

De ontvangst van den Afrikaanschen Bijbel door
het volk van Zuid-Afrika was enthousiast.

De ouderen maken tegen sommige opvattingen be-
zwaren, wat te begrijpen is, omdat zij, meer dan de
jongeren, aan de Statenvertaling zijn gehecht.

Maar bij een tweeden druk zullen door de verta-
lingscommissie alle ingebrachte bezwaren onder de
oogen worden gezien.

We kunnen nog aan deze opmerkingen toevoegen,
dat de Afrikaansche vertaling aan hen, die met het
Afrikaansch overweg kunnen, zeer valt aan te beve-
len. Ze is o.i. heel goed geelagd, al leent ze zich niet
voor voorlezen bij ons aan tafel.

Met wat Dr Gispens opmerkt, kunnen wij hartelijk in-
stemmen. Misschien dat het met het lezen aan tafel
nogal meevalt. Ik heb althans eens iemand uit dien
Afrikaanschen Bijbel hooren lezen, en vond het zeer
mooi en duidelijk. Ter kennismaking voor onze lezers
geef ik enkele teksten, waarin blijkbaar gerekend is
met goede tekst-kritiek. B.v. Psalm 100:3: „Erken dat
die Here God is: Hy het ons gemaak, en ons is syne,
sy volk en die skape van sy weiding“.

En dan Psalm 16:3 en 3: „Ek het vir die Here gesê:
U is my Here; vir my is daar geen goed bo U
nie. (Maar) aangaande die heiliges wat op die aarde
is, (sê ek): Hulle is die heerlikes in wie al my behae is“.

Vervolgens nog Richteren 18:30a: „En die kinders van
Dan het vir hulle die gesnede beeld opgerig; en Jóna-
tan, die seun van Gersom, die seun van Moes...“.

Daarnaast echter staan ook vele teksten, waarin blijk-
baar geen tekst-kritisch materiaal verwerkt is. De keus
tusschen gevallen, waar dit wel, en waar het niet ge-
beuren moet, is uiterst moeilijk; wij matigen ons daar-
over geen oordeel aan. Wel lijkt in het algemeen deze
nieuwe vertaling ons een zeer goede aanwinst en een
prachtig stuk werk. Wij hebben reeds onlangs er aan
herinnerd, hoe inzage van deze vertaling zelfs een be-
kende afscheidingsrede, van hervormde zijde te Ulrum
gehouden, zou hebben kunnen voorkomen.

Methode van Evangelisatie.

De heer N. Baas schrijft in „Gereformeerde Kerk-
kerkbode van Amsterdam“:

De Methode van de Evangelisatie kan men niet uit
de methoden distilleeren. Wel wordt deze zaak ge-
woonlijk op die wijze aangevat. Men neemt plaats in

de vensterbank van zijn ziel en laat het leven op zich
inwerken. Op de straat des gemeenen levens is het
meestal druk! Een bont veld van verschijnselen en een
massa persoonlijkheden filmt aan ons oog voorbij.
Vooral nu wij door de couranten tot wereldburgers
zijn gemaakt. Dat negatief gaat men nu ontwikkelen.
Dat wil zeggen: men gaat al die verschijnselen ver-
gelijken en toetsen. De evangelisatie in de steenree
van de industriestad. In het land van hei en struiken.
In het platland van polders en venen. In de kajuiten
en kombuizen van de varende gemeente. Het wordt
blijna een algebra-som, een cijfer-puzzel. In A doet
men het zus, in B zoo, in C anders, in D volgt men
nieuwe practijken, in E pakt men het verkeerd aan,
doch in F overtreft men allen en alles. De becijfering
wordt dus alzo: $a + b + c + d - e + 1^2 =$ een alles-
zins goede en vruchtbare methode van Evangelisatie.

Of wij kijken minder naar de verschijnselen en meer
naar de persoonlijkheden. Kagawa kan het! Stanley
Jones kan het! Frank Buchman kan het! Dat zijn de drie
grote planeten. Maar daar naast zijn ook kleinere sterren
als Johannes de Heer, Dr Gunning en Professor De Har-
tog. Welnu, posteer u op hun weg en vraag: „Ka-
gawa, hoe doet u het? Mr Jones, hoe doet u het? Mr
Buchman, hoe doet u het? Broeder de Heer, hoe be-
reikt u het volk? Professor de Hartog of Dominee
Gunning, hoe pakt u de menschen aan? Om dan van
stadsaltaars of plaatselijke grootheden en van zak-
lantaarns, d.w.z. lichten in kleineren kring, maar
niet te spreken. En zoo krijg je menschen met den bril
van Kagawa, het voorhoofd van Jones, de glimlach
van Buchman, de stem van Joh. de Heer, de gestes
van De Hartog en de Una Sancta van Dr Gunning.
De imitaties, maar die de werkelijke kracht van deze
belangrijke figuren missen. (U begrijpt mij dus goed,
ik steek niet in het minste den draak met genoemde
grote mannen, maar ik waarschuw slechts tegen na-
doen.)

Verder kan men ook het heden en zijn vertegen-
woordigers wantrouwen. Men gaat dan als 't ware een
séance houden met de historie. „Doe mij Spurgeon
ópkomen! Of Moody! Of Finney! Of William Booth“.
Laat ik van hen afkijken hoe ik de zaak moet aan-
pakken. Zoo moet ik wel komen tot een pracht-me-
thodiek!

Maar critisch-aangelegde naturen zeggen zoowel
aan het heden als aan het verleden hun vertrouwen
op. Wat hebben al die methodes per saldo uitgewerkt?
Wat hebben al die mannen per slot van rekening be-
reikt? Niet heel veel! Den grooten Afval hebben zij
niet kunnen stuiten. Zij mogen hun duizenden ver-
slagen hebben, de socialist en de fascist hebben hun
tienduizenden verslagen. Daarom moeten wij ons wat
de methode betreft naar hen oriënteren. Volkswel-
sprekendheid, populaire schrijfkunst, massa-psychol-
ogie kunnen wij het best in het kamp onzer tegen-
standers leeren. Dus daárheen den blik gewend en
den Goliath van het ongeloof tegengetreden met een
christelijken of gereformeerden „spies als een wevers-
boom“!

Natuurlijk wil de heer Baas daarmee nog niet gezegd
hebben, dat al de door hem genoemden inderdaad
evangeliseeren. Van Kagawa b.v. ontkennen wij
dit. De bedoeling echter van zijn stuk is volkomen dui-
delijk.

Overigens vergete men niet, dat methoden geen „vor-
men“ zijn, die bij elken willekeurigen „inhoud“ kunnen
passen. Daar zijn bepaalde manieren, welke alleen pas-
sen bij onchristelijke verkondiging, omdat de manieren
zelf onchristelijk zijn. Maar het gezegde wil niet afdoen
op wat de heer Baas opgemerkt heeft. Er is inderdaad
niet wat hij opmerkte voor ons allen te leeren.

„Heer“ en „Heere“.

Zooals men weet, is er nogal veel te doen geweest
over het gebruik van den naam „Heer“ of „Heere“. Er
is reeds aan herinnerd, dat de Psalmberijming, welke
wij thans nog gebruiken, en welker manier van invoer-
ing den tegenwoordigen tegenstanders van onze nog-
eenige gezangen de haren te berge zou doen rijzen, op-
zettelijk het woord „Heere“ vermeden heeft.

Er moest, en er zou geschreven worden: „Heer“. Na-
tuurlijk kan men dezen maatregel niet „zonder meer“
veroordeelen: men zou immers eerst de motieven moeten
weten.

Toch is voor hen, die zich het hoofd op hol laten
brengen inzake de hoeveelheid (onder de 20, of onder
de 30) der te zingen gezangen, (want gezangen zingen
wij allemaal) van beteekenis, hetgeen Ds J. W. Gunat
schrijft in „Leidsche Kerkbode“. Daar merkt hij op:

Op velerlei gebied, als bij het zingen van een ge-
zangetje, waarin de naam van onzen Heiland wordt
genoemd, steken de Gereformeerden hun voelhorens
wel uit, maar bij onze tegenwoordige Psalmberijming
kan er nu weer veel door den beugel. Gewoonte is een
grote macht, waardoor de fouten niet meer worden
gezien.